

ภาคเหนือ

ภาคผนวก ก

แบบฟอร์มวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
การท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

1. ตารางชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย

เงินกู้จากสถาบันการเงิน		บาท
อัตราดอกเบี้ยร้อยละ		ต่อปี
ระยะเวลาในการผ่อนคืน		ปี

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระต่อปี

ปีที่	เงินต้น ณ. ต้นปี	จำนวนเงิน ที่จ่ายชำระต่อปี	จำนวนดอกเบี้ย ที่จ่าย	จำนวนเงินต้น ที่จ่ายชำระคืน	เงินต้นคงเหลือ ณ. ปลายปี
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

2. ตารางประมาณการต้นทุนการผลิตของโครงการที่กำลังการผลิต 100%

ปีที่ โปรแกรมการผลิต	
ต้นทุนการผลิต(ไม่รวมค่าเสื่อมราคา)	
วัตถุดิบ	
ค่าแรงงาน (ฝ่ายผลิต)	
ค่าสาธารณูปโภค	
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	
ค่าใช้จ่ายโรงงานอื่นๆ (Fixcost)	
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	
ค่าใช้จ่ายอื่นๆด้านการขายและบริหาร	

3. ตารางค่าวัสดุ

ลำดับ	ค่าวัสดุ	
	รายการวัสดุ	จำนวนเงิน / ปี
1		
2		
3		
4		
5		

4. ตารางค่าสาธารณูปโภค

ลำดับ	ค่าสาธารณูปโภค	
	รายการ	จำนวนเงิน / ปี
1		
2		
3		
4		
5		

5. ตารางค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา

ลำดับ	ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	
	รายการ	จำนวนเงิน / ปี
1		
2		
3		
4		
5		

6. ตารางค่าใช้จ่ายโรงงานอื่น ๆ (Fixcost)

ลำดับ	ค่าใช้จ่ายโรงงานอื่น ๆ (Fixcost)	
	รายการ	จำนวนเงิน / ปี
1		
2		
3		
4		
5		

7. ตารางค่าใช้จ่ายอื่นๆด้านการขายและบริหาร

ลำดับ	ค่าใช้จ่ายอื่นๆด้านการขายและบริหาร	
	รายการ	จำนวนเงิน / ปี
1		
2		
3		
4		
5		

8. ตารางค่าจ้างแรงงาน

ลำดับ

แผนก

จำนวน (คน)

เงินเดือน

รายปี

1

2

4

5

9. ประเมินการต้นทุนการผลิตของโครงการ

[illegible]

[illegible]

10. ตารางประมาณการต้นทุนในการขายและบริหารของโครงการ

[illegible]

11. ตารางค่าเสื่อมราคา

[illegible]

12. ประเมินการงบกำไรขาดทุนของโครงการ

[illegible]

13. ตารางประมาณการต้นทุนต่อหน่วย

[illegible]

14. ตารางประมาณการเงินลงทุนทั้งสิ้นของโครงการ

รายการ	จำนวนเงิน
1. เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	
2. ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน	
3. เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (ที่เติมกำลังการผลิต)	
รวมเงินลงทุนทั้งสิ้นของโครงการ	

15. ตารางการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร

รายการการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	จำนวนเงิน	อัตราค่าเสื่อมราคา (%)
ที่ดิน		ช่องที่ดินไม่คิดค่าเสื่อม
เก้าอี้		
คอมพิวเตอร์		
โต๊ะ		
พัดลม		
เครื่องจักรและอุปกรณ์		
อาคารสำนักงาน		
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน		
รายการเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ		ไม่คิดค่าเสื่อม

16. ตารางประมาณการรายได้ต่อปีของโครงการ

[illegible]

17. ตารางประมาณการกระแสเงินสดสุทธิรายปีของโครงการ

ปีที่	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
โปรแกรมการผลิต	ระยะก่อสร้าง	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	100%	100%
ก. กระแสเงินสดรับ											
รายได้จากการขาย (B)											
ข. กระแสเงินสดจ่าย											
1. เงินลงทุนทั้งสิ้น ©											
2. ต้นทุนดำเนินงานที่ไม่รวมค่าเสื่อมราคา(D)											
3. ภาษีเงินได้(E)											
รวมกระแสเงินสดจ่าย											
ค. กระแสเงินสดสุทธิ (ก-ข)											
NPV ของโครงการ											
IRR ของโครงการ											
B/C Ratio ของโครงการ											

อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ 50%

ภาคผนวก ข

แบบสำรวจการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ปี 2556

แบบสำรวจ

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จังหวัดเชียงใหม่ปี 2556

ชื่อผู้สอบถาม _____ วันที่สอบถาม _____
 ชื่อกลุ่ม _____
 ที่อยู่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____
 เบอร์โทรศัพท์ _____

การสำรวจประกอบไปด้วยประเด็นหลัก 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านการจัดการของกลุ่ม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการลงทุน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเงิน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านรายได้ของกลุ่ม

(หมายเหตุ: สำรวจเฉพาะต้นทุนและผลตอบแทนในด้านบริการ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านการจัดการกลุ่ม

1.สาเหตุที่มีการจัดตั้งกลุ่มให้เติมหมายเลข 1,2,3,... โดยเรียงลำดับความสำคัญ

- ☐ ขาดทุน (จึงรวมกลุ่มเพื่อหาแนวทางลดต้นทุน หรือเพิ่มรายได้)
☐ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายของครัวเรือน (จึงรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดรายได้เสริม)
☐ รายได้ลดลง หรือมีปัญหาด้านการเจรจาการค้า (จึงรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดอำนาจต่อรอง)
☐ เพื่อลด/แก้ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
☐ เพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยรวม (เช่น เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้คนในชุมชน
 สามัคคีกันยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหา
 สังคมต่างๆ เป็นต้น)
☐ เพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก
☐ อื่น ๆ โปรด

ระบุ _____

2.ลักษณะการจัดตั้งกลุ่ม

- ☐ จัดตั้งโดยความต้องการของคนในชุมชน
- ☐ มีหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาช่วยจัดตั้ง ชื่อหน่วยงาน : _____

3.รูปแบบการดำเนินงานขององค์กร (กรณีเลือกมากกว่า 1 ข้อ **กรุณาเรียงลำดับความสำคัญ 1,2,3,...)

- ☐ มุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก
- ☐ มุ่งเน้นประโยชน์ต่อสมาชิก/ชุมชน โดยรวมมากกว่าการแสวงหากำไรสูงสุด
- ☐ มุ่งเน้นสร้างอำนาจต่อรอง
- ☐ มุ่งเน้นการพึ่งพาช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม/ลดการพึ่งพาภายนอก
- ☐ มุ่งเน้นการรักษา/และหรือสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ☐ มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีให้เท่าทันกับภายนอก
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

4.ในปี 2556 องค์กรของท่านมีกิจกรรมที่ประเภท _____ อะไรบ้าง

กิจกรรม	จุดประสงค์ของกิจกรรม	ร้อยละของการมีส่วนร่วมของสมาชิก
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		

5.คณะกรรมการบริหารกลุ่มของท่าน ในปี 2556

ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ	ระดับการศึกษา	หน้าที่
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

6.บุคลากรในกลุ่ม

ประเภทบุคลากร	จำนวนบุคลากร ปีที่เริ่มดำเนินการ (ปี ____)	จำนวนบุคลากร ปี 2556
1. จำนวนสมาชิกทั้งหมด		
2. จำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด		
3. จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม		
4. จำนวนผู้ปฏิบัติงานรับจ้างในกลุ่ม		
5. จำนวนผู้ปฏิบัติงานรับจ้างประจำ (ทั้งรายวันและรายเดือน)		
6. จำนวนผู้ปฏิบัติงานรับจ้างชั่วคราว		
7. จำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดแบ่งตามวุฒิการศึกษา		
ไม่รู้หนังสือ		

ประถมศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น		
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.		
อนุปริญญา / ปวส.		
ปริญญาตรี		
สูงกว่าปริญญาตรี		

หมายเหตุ: * ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในกิจกรรมด้านต่างๆ ขององค์กร หรือ กลุ่ม

7.กลุ่มมีวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.คณะกรรมการในกลุ่มของท่านมีลักษณะคุณสมบัติที่ส่งผลดีต่อกลุ่มอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.คณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหรือไม่

☐ มี วาระ _____ ปี

☐ ไม่มี

10.กลุ่มของท่านมีการให้ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

หากมี ค่าตอบแทนกลุ่มแก่คณะกรรมการเท่าใด (บาท/คน/วัน หรือ บาท/คน/เดือน)

.....

.....

11.นอกจากการจ่ายค่าตอบแทนแล้ว กลุ่มมีวิธีอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการอีกหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

หากมี กลุ่มมีวิธีสร้างแรงจูงใจอย่างไรบ้าง

.....

.....

12.การประชุมในกลุ่ม

การประชุมเฉพาะคณะกรรมการ จำนวน ครั้ง/ปี

การประชุมร่วมกันของคณะกรรมการและสมาชิก จำนวน ครั้ง/ปี

ในการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการและสมาชิกนั้น สมาชิกมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง

1.

2.

3.

13.แหล่งเงินทุนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่ม (ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน)

ปี (พ.ศ.)	หน่วยงาน	ความช่วยเหลือที่ ได้รับและเงื่อนไข	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	หนี้ค้างชำระ (บาท)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการลงทุน
1.ประมาณการการลงทุนทั้งสิ้นของโครงการ
1.1 การลงทุนในทรัพย์สินถาวร

รายการ	จำนวน (หน่วย)	ราคา (บาท/หน่วย)	ค่าเช่า (บาท/หน่วย)	อายุการใช้ งาน (ปี)	ปีที่ ได้มา	ค่าซ่อมแซม (บาท/ปี)
ที่ดิน						
อาคารโรงงาน						
อาคารสำนักงาน						
คอมพิวเตอร์						
รถยนต์						
รถจักรยานยนต์						
เครื่องจักรและ อุปกรณ์						
(ระบุ).....						
(ระบุ).....						
(ระบุ).....						

หมายเหตุ : ทรัพย์สินถาวรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร หรือ กลุ่ม

1.2 ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน (คือต้นทุนที่ใช้ก่อนการก่อตั้ง (เช่น ค่าติดต่อดำเนินการ).....บาท

1.3 เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (ที่เติมกำลังการผลิต).....บาท/ปี

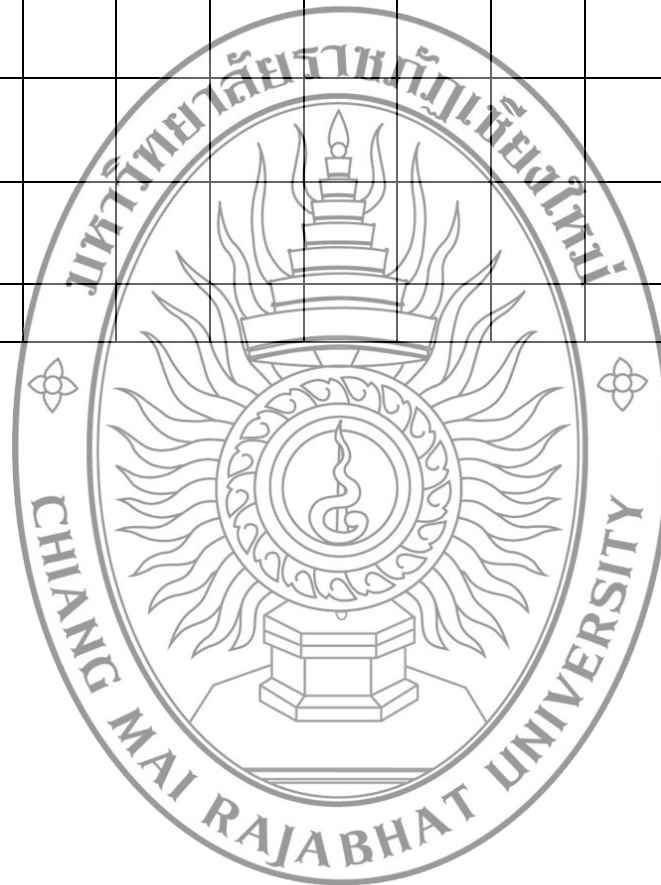
2.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้า/บริการ

2.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้า/บริการ

[illegible]

[illegible]

ยานพาหนะ															
อาคาร															
โรงเรียน															
อื่นๆ (ระบุ).....															
อื่นๆ (ระบุ).....															
- ค่าจัดเก็บขยะ															

2.2 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

[illegible]

ประกันสังคม จำนวนสมาชิกคน																
ประกันอุบัติเหตุ จำนวนสมาชิกคน																
จำนวนสมาชิกคน																
จำนวนสมาชิกคน																
- ภาษีเงินได้ (tax)																
- ดอกเบี้ย																
- ค่าใช้จ่ายในการ ส่งเสริมการขาย ได้แก่																
ต้นทุนออก ร้านเพื่อเสนอขาย สินค้า/บริการ																

หมายเหตุ : ^{1/} เรียงลำดับ (1,2,3,...) ตามความสำคัญของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการขาย

2.2 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ต่อ)

[illegible]

ตัวแทนขาย (คอมมิชชั่น)																
ค่ารับรอง																
อื่นๆ (ระบุ).....																
อื่นๆ (ระบุ).....																
อื่นๆ (ระบุ).....																
- ค่าใช้จ่ายใน การอบรมพัฒนา สมาชิก																
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....																
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....																
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....																

หมายเหตุ : ^{1/} เรียงลำดับ (1,2,3,...) ตามความสำคัญของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการขาย

3.3 เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการผลิต/บริการ แยกตามกิจกรรมต่อครั้ง

เครื่องจักรและอุปกรณ์	กิจกรรม.....			กิจกรรม.....			กิจกรรม.....			กิจกรรม.....			กิจกรรม.....		
	จำนวนการใช้		ค่า เสื่อม (บาท/ ชั่วโมง) ^{1/}	จำนวนการใช้		ค่า เสื่อม (บาท/ ชั่วโมง) ^{1/}	จำนวนการใช้		ค่า เสื่อม (บาท/ ชั่วโมง) ^{1/}	จำนวนการใช้		ค่า เสื่อม (บาท/ ชั่วโมง) ^{1/}	จำนวนการใช้		ค่า เสื่อม (บาท/ ชั่วโมง) ^{1/}
	ชั่วโมง/ ครั้ง	ครั้ง/ เดือน		ชั่วโมง/ ครั้ง	ครั้ง/ เดือน		ชั่วโมง/ ครั้ง	ครั้ง/ เดือน		ชั่วโมง/ ครั้ง	ครั้ง/ เดือน		ชั่วโมง/ ครั้ง	ครั้ง/ เดือน	
คอมพิวเตอร์															
รถยนต์															
รถจักรยานยนต์															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															
อื่นๆ ระบุ).....															

หมายเหตุ : ^{1/}เป็นค่าเสื่อมที่คำนวณจากสัดส่วนการใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ (นักวิจัยเป็นผู้คำนวณ)

หมายเหตุ : 1) ค่าจ้างอาจแบ่งตามเพศ (ช/ญ) อาจไม่เท่ากัน
2) ผลรวมของค่าจ้างให้คิดเป็นค่าใช้จ่ายของแรงงาน (บาท)

[illegible]

หมายเหตุ : 1) ค่าจ้างอาจแบ่งตามเพศ (ช/ญ) อาจไม่เท่ากัน

2) ผลรวมของค่าจ้างให้คิดเป็นค่าใช้จ่ายของแรงงาน (บาท)

3.5 ค่าวัตถุดิบและวัสดุในการผลิตสินค้า/บริการ แยกตามกิจกรรม

กิจกรรม.....

[illegible]

4.กลุ่มประสบปัญหาด้านแรงงานหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีแก้ไขอย่างไร

ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไขที่เคยปฏิบัติ	ผลการแก้ไข

5.การสนับสนุนแรงงานหรือสมาชิกในกลุ่มให้การอบรมเพิ่มทักษะ ความรู้ในปี 2556

เรื่องที่อบรม	วัน/เดือน/ปี ที่อบรม	หน่วยงานและ สถานที่จัดอบรม	จำนวน สมาชิกที่เข้า ร่วม (คน)	ประโยชน์ที่ได้รับจาก การอบรม (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย)

6.กลุ่มมีการประเมินผลการทำงานของแรงงานหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

หากมี ประเมินอย่างไร

.....

.....

.....

.....

มีการพัฒนาแรงงาน อย่างไร

.....

.....

7.ที่ผ่านมา กลุ่มของท่านมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างไรบ้าง

[illegible]

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางการเงิน

1.การระดมทุนในอดีต

ทุนเรือนหุ้นก่อตั้งเริ่มต้น บาท ราคาหุ้นละ.....บาท
 จำนวนหุ้น..... หุ้น จำนวนผู้ถือหุ้น.....คน
 หุ้นคณะกรรมการ..... หุ้น หุ้นละ.....บาท
 หุ้นสมาชิก..... หุ้น หุ้นละ.....บาท
 รวมมูลค่าหุ้นทั้งหมด บาท

2.การระดมทุนในปัจจุบัน (ปี 2556)

ทุนเรือนหุ้นก่อตั้งเริ่มต้น บาท ราคาหุ้นละ.....บาท
 จำนวนหุ้น..... หุ้น จำนวนผู้ถือหุ้น.....คน
 หุ้นคณะกรรมการ..... หุ้น หุ้นละ.....บาท
 หุ้นสมาชิก หุ้น หุ้นละ.....บาท
 รวมมูลค่าหุ้นทั้งหมดบาท

3.กลุ่มมีการกำหนดเพดานหุ้นหรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี

หากมี มีการกำหนดอย่างไร

.....

4.กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเท่าใด

ปี 2556 มีเงินทุนหมุนเวียน บาท /
 ปี 2555 มีเงินทุนหมุนเวียน บาท /
 ปี 2554 มีเงินทุนหมุนเวียน บาท /

5.กลุ่มมีการทำบัญชีหรือไม่

☐ มี เริ่มทำเมื่อ ปี ปฏิบัติอย่างไร

ท่านได้ความรู้ด้านบัญชีจากแหล่งใดบ้าง

.....

☐ ไม่มี เพราะ

.....

คาดว่าจะในอนาคตจะมีการจัดทำหรือไม่

.....

6.กลุ่มมีการจัดสรรผลกำไรอย่างไร

7.กลุ่มมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งเงินปันผลกันอย่างไร

8. รุกหนีที่เกิดจากการให้สินเชื่อกู้ (ปี 2556)

[illegible]

11.ทุนทางสังคม^{1/}

[illegible]

หมายเหตุ: ^{1/} ทูตทางสังคม หมายถึง คนที่เกิดจากวัฒนธรรมในชุมชน ทำให้เกิดรูปแบบ
ศิลปวัฒนธรรม การช่วยเหลือกัน การรวมกลุ่ม และบุคคลที่มีทักษะฝีมือ หรือภูมิ
ปัญญา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านรายได้ของกลุ่ม

1) สินค้าที่เสนอขาย

[illegible]

2) บริการที่เสนอขาย

ประเภทของบริการ (เช่นบริการล่องแพ)	หน่วย	ราคาขายต่อ หน่วย (บาท)	รายได้ของ การคิด บริการ/เดือน	ช่วงเดือน

ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

Benefit cost for tourism resources management in Chiang Mai

อาจารย์พิชานันท์ อมรพิชญ์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและสนับสนุนด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ข้อมูลปฐมภูมิล้วนรวบรวมจากกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 11 ชุมชน ที่สนใจในการร่วมเวทีเสวนาปฏิบัติการ อาศัยกระบวนการ SWOT และการ Focus group เพื่อให้ทราบบริบทและศักยภาพของการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวโดยชุมชนและนำไปสู่การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติอย่างง่าย คือ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงผลการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวโดยชุมชนจากการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า บริบทของทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีความหลากหลาย โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากจังหวัดอื่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและเริ่มต้นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีของการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน แต่ยังขาดศักยภาพในการบริหารต้นทุนของทรัพยากรเหล่านี้ โดยเฉพาะความคุ้มค่าและมูลค่าของความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวซึ่งหากมีการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะสามารถสร้างผลตอบแทนให้กับชุมชนได้เป็นอย่างมาก คิดเป็นมูลค่ากำไรสุทธิสูงถึงปีละ 398,072.54 บาทต่อชุมชน และหากชุมชนมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งแล้ว จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของโครงการได้สูงถึงร้อยละ 22.27 เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาพรวม จึงเป็นแนวทางของการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่จะเกิดความยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ ต้นทุนและผลตอบแทน, ทรัพยากรการท่องเที่ยว

Abstract

This research aims to study guidelines to manage the benefit cost of the tourism resources in Chiang Mai. It is the qualitative research supported by the quantitative analysis. Primary data was collected from 11 groups of tourism communities. SWOT analysis and focus group were used to study the context and the potentiality of communities to operate tourism business. Quantitative data collected from the evaluation of the benefit cost of tourism resources. Descriptive statistic such as mean and percentage used to analyze and showed the turnover from the management of tourism resources by local people in Chiang Mai.

The finding showed the context of tourism resources in Chiang Mai that are various, distinguish and different from other provinces. Communities are strong and alert to preserve their own tourism resources. This is a good way for communities to manage their tourism resources. Communities however lack potentiality to manage benefit cost of these tourism resources particularly the worthiness and the value of the deterioration caused by tourism. If communities can manage the tourism resources efficiently, they will have the profit up to 398,072.54 baht/year/community. Also, if community can integrate and work together strongly with others in communities, it can create the value added up to 22.27% compared to community tourism as a whole.

Keywords: benefit cost , tourism resources

บทนำ

ด้วยสภาพที่เต็มไปด้วยเทือกดอยอันเป็นภูมิประเทศที่สวยงาม ประกอบกับที่ตั้งซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศและทุกปีในช่วงฤดูหนาวจะมีความกดอากาศสูงแผ่มาปกคลุม ทำให้เชียงใหม่มีอากาศหนาวเย็นสบาย จึงมีผู้ต้องการมาพักอาศัยและท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก จังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นเมืองที่ทุกคนใฝ่ฝันจะเดินทางไปเยือนเพื่อแสวงหาความรื่นรมย์แก่ชีวิตอยู่เสมอ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) เป็นทางเลือกในการจัดการทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการท่องเที่ยวบนฐานความคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร และเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว โดยนำเอาทรัพยากร

ที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ มาใช้เป็นต้นทุนหรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้และมีความสามารถในการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นหลัง และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึง ความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

การส่งเสริมสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรโดยการกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรให้ชุมชนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมการสร้างเสริมเข้มแข็งของประชาคม ส่งเสริมบทบาทของผู้นำท้องถิ่น เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และการสร้างเครือข่ายทางสังคมเครือข่ายอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและบทบาทของชุมชนในการดูแลฟื้นฟูฐานทรัพยากร รวมทั้งถ่ายทอดการยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรร่วมกับความรู้สมัยใหม่เชื่อมโยงการจัดการทรัพยากรกับการผลิตของชุมชน ส่งเสริมชุมชนในการจัดตั้งป่าชุมชน สร้างมาตรการจูงใจสนับสนุนให้ชุมชนทำหน้าที่ฟื้นฟูรักษาสายพันธุ์ท้องถิ่นทั้งพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่หายากและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารและการดำรงชีวิต ซึ่งจะทำให้ชุมชนที่อยู่รอบระบบนิเวศและฐานทรัพยากรเป็นฐานเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งในการฟื้นฟูรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ด้วยการให้การบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งมีปรัชญาและวิสัยทัศน์ในการให้บริการแก่ท้องถิ่นในด้านการศึกษา (วิสัยทัศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2555) จึงเกิดความร่วมมือกับองค์กรของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง (แม่ฮ่องสอน) ซึ่งในปี พ.ศ. 2551-2555 ที่ผ่านมา สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ทำความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั้งที่เป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบล ในการร่วมมือกันกับนักวิจัยและนักวิจัยท้องถิ่น ทำการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ก่อให้เกิดแนวทางการร่วมมือทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งคณะทำงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำความร่วมมือกับ อปท. ในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2551-2555 มากถึง 120 ตำบล (วิระศักดิ์ สมยานะ, 2555) ทำให้นักวิจัยเห็นว่าควรเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะดำเนินการวิจัยภายใต้ชุดโครงการเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” ในโครงการที่มีชื่อว่า “ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากร

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลผลิตของงานวิจัยที่เห็นถึงข้อสรุปจากการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนจากการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยว ในเชิงประจักษ์ก่อให้เกิดผลการวิจัยที่สามารถนำไปกำหนดนโยบายการ

พัฒนาการท่องเที่ยวแก่หน่วยงานภาครัฐระดับกระทรวงกรมและท้องถิ่นหน่วยงานเอกชนและประชาชนผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างศักยภาพแก่ภาคีทางการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการศึกษา

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดชุมชนด้านการท่องเที่ยวที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการ ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากอำเภอต่าง ๆ ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ อาศัยแบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (purposive sampling) และคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการโดยใช้แบบฟอร์มเพื่อประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการ มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 11 ชุมชน ได้แก่

1.1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตอง ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

1.2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดินโฮมสเตย์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

1.5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

1.6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1.7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1.8) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่

1.10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจ สอดถาม และสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร งานวิจัย ผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และผลการประเมินการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3) เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชนิดเครื่องมือประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

3.1) แบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ

3.2) แบบฟอร์มเพื่อประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการ

3.3) แบบฟอร์มรวบรวมข้อมูลปัจจัยนำเข้า

3.4) แบบฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของกระบวนการ

3.5) แบบฟอร์มการประเมิน Focus Group ของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

3.6) แบบฟอร์มวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

3.7) แบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4) การวิเคราะห์และประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจในการคิดวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น (ตลอดจนการจัดทำแผนธุรกิจในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะวิเคราะห์

และสังเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยประกอบด้วยบริบทและศักยภาพการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ใช้กระบวนการ Focus group และการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ทราบถึงบริบท และศักยภาพที่แท้จริงของต้นทุนและผลตอบแทนการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและความเข้มแข็งที่ส่งผลต่อศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่มีจุดแข็งในการบริหารจัดการคือ ชุมชนมีความตื่นตัวในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น แต่ยังพบจุดอ่อนคือ ชุมชนยังขาดความรู้ในการวางแผนการทำงานและการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดประโยชน์ แก่ชุมชนมากที่สุด กล่าวคือชุมชนมีการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้อย่างมากมายอย่างไม่จำกัด เช่น ในฤดูฝนควรเป็นฤดูที่น่าจะให้ทรัพยากรการท่องเที่ยว อันได้แก่ ไร่ ไม้ภูเขาเลาธาร ได้มีโอกาสพักฟื้นเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ แต่ชุมชนกลับไม่ได้ทำเช่นนั้น จึงทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและทรุดโทรม นอกจากนี้ชุมชนยังขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในการขับเคลื่อนและผลักดันในการนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือแม้แต่ยังชุมชนขาดการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น ชุมชนยังขาดความสามารถในการจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้จากการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกของชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้จึงได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนให้มากขึ้นเป็นโอกาสที่ชุมชนได้รับ อีกทั้งชุมชนขาดความสามารถในการคิดคำนวณต้นทุนของการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวและผลตอบแทนที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากร

ในส่วนของการวิเคราะห์ศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีจุดอ่อนคือ ผู้นำชุมชนยังขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมถึงจิตสำนึกและความหวงแหนใน

ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางในการจัดการ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ การพัฒนาศักยภาพการบริหาร
ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 11 ชุมชนการ
ท่องเที่ยว ได้แก่ 1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง 2) กลุ่ม
ท่องเที่ยวชุมชนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง 3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแม่ใจบ้านดินโฮมสเตย์ ตำบล
บ้านเป้า อำเภอแม่แตง 4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สาย 5) กลุ่มท่องเที่ยว
ชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง 6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวทุ่ง ตำบล
เชียงดาว อำเภอเชียงดาว 7) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว 8) กลุ่ม
ท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง 9) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันกอกเกิด
ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง 10) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นเหินน้อย ตำบลท่าวังพร้าว
อำเภอสันป่าตอง และ 11) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง
ผลการวิเคราะห์ที่ได้ นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ อาศัยแบบฟอร์มวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่ง
ประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน โดยส่วนแรกคือ ข้อมูลรายรับของกลุ่มท่องเที่ยว ซึ่งจะแสดงถึง
จำนวนนักท่องเที่ยว ราคาที่จำหน่ายการให้บริการท่องเที่ยว และรายรับทั้งปีของการท่องเที่ยวโดย
ชุมชน ส่วนข้อมูลในส่วนที่สองคือ ข้อมูลด้านการลงทุนของกลุ่มท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ 1) ค่าใช้จ่าย
ประมาณการในการลงทุนทั้งสิ้นของโครงการ 2) ปริมาณต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการทั้งสิ้น และ
3) ต้นทุนการผลิตสินค้า/บริการแยกตามกิจกรรมต่อครั้ง (ปี พ.ศ. 2556) สำหรับข้อมูลในส่วนที่
สามคือ ข้อมูลด้านการเงินของกลุ่มท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ข้อมูลการระดมทุนในอดีต 2) การระดมทุน
ในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2556) 3) การกำหนดเพดานหุ้นของกลุ่ม 4) เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม 5) การ
ทำบัญชีของกลุ่ม 6) การจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม 7) หลักเกณฑ์ในการแบ่งเงินปันผลของกลุ่ม
8) ลูกหนี้ที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า (ปี พ.ศ. 2556) และ 9) เจ้าหนี้ที่เกิดจากการให้ซื้อเชื่อ/
กู้ยืม (ปี พ.ศ. 2556) ผลการวิจัยพบว่า โครงการดังกล่าวสามารถสร้างกำไรสุทธิให้กับชุมชนได้ถึง
398,072.54 บาทต่อปี แสดงให้เห็นว่าหากมีการพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนอยู่ได้ด้วย
ชุมชนเอง โดยการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวในลักษณะของโครงการแบบมีส่วนร่วมกับ
ชุมชนให้มีศักยภาพมากขึ้น บนฐานของความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำธุรกิจการท่องเที่ยว
โดยชุมชนมีการบริหารจัดการทรัพยากรโดยชุมชนเอง ไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เสื่อมโทรมลง จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนและผลตอบแทน
การบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดความยั่งยืน พิจารณาได้จากมูลค่าเพิ่ม

ของโครงการนี้หากมีการบูรณาการทำงานร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชนจะสามารถสร้างมูลค่าได้ถึงร้อยละ 22.27 เมื่อเทียบกับมูลค่าของโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาพรวม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยพบว่า บริบทของทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีความหลากหลาย โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากจังหวัดอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ นำชัย ทนุผล และคณะ (2542) ที่ได้ให้แนวคิดของทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่มีความหลากหลายของทรัพยากร จึงมีผู้มาสนใจเที่ยวชมเป็นอย่างมาก จนก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่าต้องระวังในประเด็นดังกล่าว อย่างมองเห็นแต่เพียงประโยชน์ทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว การวิจัยพบว่าการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ นั้นชุมชนมีความเข้มแข็งและเริ่มต้นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีของการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน แต่ยังขาดศักยภาพในการบริหารจัดการต้นทุนของทรัพยากรเหล่านี้ โดยเฉพาะความคุ้มค่าและมูลค่าของความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยว ซึ่งหากมีการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะสามารถสร้างผลตอบแทนให้กับชุมชนได้เป็นอย่างมาก คิดเป็นมูลค่ากำไรสุทธิสูงถึงปีละ 398,072.54 บาทต่อชุมชน ตามหลักการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของ นราทิพย์ ชูติวงศ์ (2547) และหากชุมชนมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งแล้ว จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของโครงการได้สูงถึงร้อยละ 22.27 เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาพรวม จึงเป็นแนวทางของการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่จะเกิดความยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สุชาติพงษ์ เข้มน้อย (2554) ที่ว่าการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2547). **ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นำชัย ทนุผล. (2542). **แนวคิดและวิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. เอกสารประกอบการสอน คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ดีไซน์ จำกัด.

วีระศักดิ์ สมยานะ. (2554). การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัด
เชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

สุรชาติพย์ เข็มน้อย. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน :

กรณีศึกษา : ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร

